

Dicționarul etimologic al lui Fr. Slawski, apărut numai la un sfert de veac după Dicționarul etimologic redactat de A. Brückner, fără a-i diminua acestuia meritele (comparativ, Fr. Slawski consideră că dicționarul lui Brückner, prin orizontul larg științific este superior celorlalte dicționare etimologice ale limbilor slave¹³) prin concepția nouă pe care o promovează, suplinește o serie de lipsuri evidente la Brückner, explicabile, în bună măsură, prin distanța în timp care le desparte. Slawski dă un bogat material dialectal, se interesează de problemele geografiei lingvistice, stabilește data primelor atestări, discerne între cuvintele originare din vechea slavă și cele din limbile slave mai târzii etc. Totuși dicționarul lui Slawski nu este lipsit de greșeli: credem astfel că i s-ar putea obiecta autorului faptul că și-a restrâns prea mult (pe ce criterii, nu reiese din introducerea) sfera cuvintelor discutate; regretăm astfel absența unor cuvinte ca: *blacha* «placă», *blond* «id.» *brąz* «bronz», *bursztyn* «chihlimbar», *cel* «scop», *chętny* «bucuros, dispus», *coraz* «din ce în ce», *cug* «curent de aer», *dogodny* «comod», *dolny* «inferior, jos», *dorobek* «avere» etc.; în schimb se acordă o atenție exagerată unor cuvinte, interjecții și onomatopee¹⁴ ca: *ho, hoc, hura, hola, hokus-pokus, hop, hopsa*, a căror etimologie nu pune probleme deosebite.

Poate că nu ar fi inutil ca în locul unor expresii mai noi și puțin importante (de ex. *esy-floresy*¹⁵ «motive în zig-zag, linie neregulată») să se includă în dicționar unele nume de locuri și de persoană (așa cum apar la Brückner și la Vasmer, de ex.). Ar fi de dorit, îndeosebi pentru a da o mai solidă bază de discuție, să se insiste mai mult asupra istoriei semantice a termenilor discutați¹⁶.

În fine, se poate sugera autorului să numereze termenii înregistrați pentru ca indicele, de care sperăm că va fi însoțit dicționarul, să poată fi comod consultat.

Lipsurile semnalate, unele inerente unei lucrări de proporții mari și explicabile prin forțele de muncă — reduse totuși — ale unui singur om, nu sînt în măsură să micșoreze calitățile dicționarului. Prin opera sa care a stîrnit un mare interes în lumea specialiștilor, Fr. Slawski pune în mîna cercetătorilor un instrument de lucru corespunzător cu nivelul științific actual și oferă o bază de plecare pentru noi studii etimologice, mai profunde.

Florică Dimitrescu

Academia de Științe a U.R.S.S. Institutul de slavistică.

Творительный падеж в славянских языках.

Sub redacția lui S. B. Bernstein, Moscova, 1958, 379 p.

În anul 1958 a apărut la Moscova, în Editura Academiei de Științe a U.R.S.S. o monografie consacrată cazului instrumental în limbile slave. Monografia este redactată de un colectiv de cercetători de la Institutul de slavistică al Academiei de Științe a U.R.S.S., condus de profesorul S. B. Bernstein, din care fac parte: D. S. Stanișeva, K. I. Hodova, M. A. Gadolina, L. S. Malahovskaia, A. M. Bulighina, T. S. Tihomirova.

În prefața monografiei se arată că secția de lingvistică a Institutului de slavistică al Academiei de Științe a U.R.S.S. acordă o mare atenție studierii comparative-istorice

¹³ Introducere, p. 2; în introducerea sa din anul 1952, Fr. Slawski nu și-a putut spune cuvîntul asupra excelentului dicționar al lui Vasmer (*Russisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg), din care, în acel moment, nu apăruseră decît trei fascicule; de asemenea în 1952 nu apăruse nici Machek, *Etimologický slovník jazyka českého i slovenského*, Praga, 1957.

¹⁴ Vezi recenzia lui Vaillant, *loc. cit.*, p. 120.

¹⁵ Vezi recenzia lui Moszyński, *loc. cit.*, p. 4.

¹⁶ Vezi recenzia lui Kuryłowicz, *loc. cit.*, pp. 69—70.